

V Bruseli 13. júla 2026
(OR. en)

11832/26

CONUN 132
ONU 46

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Závery Rady o prioritách EÚ v Organizácii Spojených národov počas 81. zasadnutia Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov (september 2026 – september 2027)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o prioritách EÚ v Organizácii Spojených národov počas 81. zasadnutia Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov, september 2026 – september 2027, ktoré Rada schválila 13. júla 2026 na svojom 4 191. zasadnutí.

Závery Rady o prioritách EÚ v Organizácii Spojených národov počas 81. zasadnutia Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov (september 2026 – september 2027)

1. Európska únia a jej členské štáty sú pevne presvedčené, že v kolektívnom aj individuálnom záujme všetkých je zabezpečiť dodržiavanie medzinárodného práva a zvrchovanú rovnosť a územnú celistvosť všetkých štátov, zaviazat' sa k mierovému urovnávaniu sporov a investovať do medzinárodnej spolupráce.
2. Čeliac geopolitickým tlakom, ktoré prinášajú čoraz väčšiu fragmentáciu, rozpory a vážne porušovanie univerzálnych noriem a medzinárodného práva, sa EÚ vytrvalo zasadzuje za dodržiavanie multilaterálneho systému založeného na medzinárodnom práve (vrátane medzinárodného humanitárneho práva a medzinárodného práva v oblasti ľudských práv) a zostáva oddaná univerzálnym účelom a zásadám Charty OSN a medzinárodného poriadku založeného na pravidlách, ktorého jadrom je OSN, v záujme mieru a bezpečnosti, dodržiavania ľudských práv a udržateľného rozvoja pre všetkých.
3. EÚ aj naďalej zostane predvídateľným a dôveryhodným partnerom a bude pokračovať v spolupráci s partnermi, ktorí sú rovnako odhodlaní brániť a dodržiavať medzinárodné právo vrátane zvrhovanej rovnosti a územnej celistvosti všetkých štátov a ktorí sa usilujú o globálne riešenia spoločných výziev, a to aj vykonávaním Paktu pre budúcnosť a jeho príloh.

4. Ak chceme predísť svetu, v ktorom vládne mocenská politika a právo silnejšieho, musí zväčšiť multilateralizmus založený na medzinárodnom práve vrátane Charty OSN a všeobecného dodržiavania ľudských práv. Na dosiahnutie uvedeného cieľa je potrebné kolektívne úsilie umožňujúce spoločne hľadať, šíriť a realizovať spoločné riešenia. Hlavnou referenčnou hodnotou účinnej multilaterálnej činnosti musí byť aj naďalej pozitívny a merateľný vplyv na život ľudí. Multilateralizmom sa podporuje dialóg, dôvera, solidarita a kolektívne opatrenia, ktoré pomáhajú znižovať riziko konfliktov a riešiť globálne, regionálne a národné výzvy a ich vzájomné prepojenie. Svet s dynamickými multilaterálnymi inštitúciami a účinným a posilneným multilateralizmom je bezpečnejší a prosperujúcejší ako svet bez nich.
5. EÚ podčiarkuje kľúčovú a ústrednú úlohu OSN pri riešení hlavných globálnych výziev, najmä hrozieb pre mier a bezpečnosť a dôsledkov kríz a konfliktov pre globálnu potravinovú bezpečnosť a zabezpečenie dostupnosti vody, energetiku, finančné systémy a dodávateľské reťazce, najmä pre najzraniteľnejších ľudí.
6. Multilaterálny systém sa musí v meniacom svete ďalej vyvíjať. Kľúčovou prioritou EÚ a jej členských štátov je preto aj naďalej rozvíjať, reformovať a posilňovať multilaterálny systém, ktorého jadrom je OSN, posilňovať jeho účinnosť a inkluzívnosť a zároveň prehĺbovať spoluprácu medzi regiónmi a posilňovať partnerstvá s krajinami a regionálnymi organizáciami v snahe dosiahnuť, aby bol multilaterálny systém reprezentatívnejší a prinášal výsledky pre všetkých.
7. EÚ bude s partnermi naďalej spolupracovať pri presadzovaní reformy OSN, najmä prostredníctvom „iniciatívy OSN80“ a aj po jej naplnení, a tiež v súlade s ambíciami dohodnutými v Pakte pre budúcnosť. Na základe týchto krokov by mala vzniknúť zásadová, účinnejšia, nákladovo efektívnejšia a pohotovejšia OSN, ktorá dokáže efektívne pôsobiť v rámci troch prepojených pilierov: mier a bezpečnosť, ľudské práva a udržateľný rozvoj.

8. Presadzovanie univerzálnych štatutárnych účelov a zásad Charty OSN spolu s komplexnými reformami systému OSN je jediným spôsobom, ako dosiahnuť mierové riešenie kríz, bojovať proti chudobe a nerovnostiam vrátane rodovej nerovnosti a mnohých, prelínajúcich sa foriem diskriminácie, podporovať dodržiavanie zásad právneho štátu, demokracie a ľudských práv, presadzovať udržateľný rozvoj pre všetkých, realizovať účinné opatrenia v oblasti klímy, riešiť vznikajúce výzvy a bojovať proti hrozbám pre našu bezpečnosť, prosperitu a udržateľný rozvoj.
9. EÚ a jej členské štáty naďalej politicky investujú do fungovania OSN a preukazujú voči nej rozhodný a konzistentný záväzok, pričom sú ako celok stále jej najväčšími a najspoľahlivejšími politickými a finančnými prispievateľmi. EÚ to vníma nielen ako záväzok, ale aj ako znak dôveryhodnej spolupráce, ktorá sa spája s povinnosťami všetkých členských štátov a mala by viesť k vyváženým nomináciám a výberu do kľúčových vyšších funkcií v systéme OSN, do ktorých bude EÚ naďalej podporovať a presadzovať kvalifikovaných kandidátov.
10. Hlboko nás znepokojujú pretrvávajúce obmedzenia likvidity OSN, ktoré majú závažné prevádzkové dôsledky. Na plnenie svojho mandátu potrebuje OSN udržateľné a predvídateľné financovanie všetkých pilierov. Sme naďalej plne odhodlaní konštruktívne, pragmaticky a v duchu konsenzu hľadať dlhodobé riešenia tejto krízy a zachovať základné funkcie systému OSN. EÚ a jej členské štáty preto opätovne zdôrazňujú, že platenie stanovených príspevkov nie je dobrovoľné. Ide o právnu povinnosť vyplývajúcu z charty. Členské štáty EÚ sa zaväzujú, že svoje finančné príspevky budú naďalej uhrádzať v plnej výške a včas.

11. Na 81. zasadnutí Valného zhromaždenia OSN (VZ OSN) sa uskutoční výmena vedenia OSN.

Vzdávame hold generálnemu tajomníkovi OSN Antóniovi Guterresovi za to, že sa podporou mieru, presadzovaním ľudských práv a udržateľného rozvoja a bojom proti zmene klímy neúnavne usiloval o lepší a spravodlivejší svet. Výber nového generálneho tajomníka bude mať zásadný význam pre formovanie a určovanie smerovania a priorít OSN na nasledujúce roky. EÚ a jej členské štáty sa budú naďalej aktívne zapájať do výberového procesu a sú pripravené s novým generálnym tajomníkom od začiatku spolupracovať. OSN v tomto zásadnom momente potrebuje generálneho tajomníka, ktorý bude pevne odhodlaný presadzovať Chartu OSN a pomáhať pri predchádzaní a riešení konfliktov, budovaní dôvery, preklenovaní rozdielov, iniciovaní kolektívnych opatrení, urýchl'ovaní reforiem OSN a dosahovaní hmatateľných výsledkov, ktorými sa zlepšia životy ľudí – najmä tých, ktorí to najviac potrebujú.

12. Vzhľadom na uvedené bude činnosť EÚ v rámci OSN v nadchádzajúcom roku vychádzať z týchto priorít:

I. Obhajovať a rozvíjať účinný, efektívny a inkluzívny multilaterálny systém pevne ukotvený v Charte OSN a medzinárodnom práve vrátane medzinárodného humanitárneho práva a medzinárodného práva v oblasti ľudských práv.

II. Prostredníctvom partnerstiev a koalícií napredovať v reformách, ktorých výsledkom bude účinná, nákladovo efektívna a pohotová OSN vo všetkých jej troch pilieroch.

III. Posilniť mierovú a bezpečnostnú architektúru OSN založenú na predchádzaní konfliktom a udržiavaní mieru.

IV. Presadzovať prosperitu a udržateľný rozvoj do roku 2030 a po ňom.

I. Obhajovať a rozvíjať účinný, efektívny a inkluzívny multilaterálny systém pevne ukotvený v Charte OSN a medzinárodnom práve vrátane medzinárodného humanitárneho práva a medzinárodného práva v oblasti ľudských práv.

13. EÚ a jej členské štáty budú naďalej podporovať účinný multilateralizmus a **medzinárodný poriadok založený na pravidlách**, ktorého jadrom je OSN, a budú brániť úsiliu o jeho oslabenie. Budeme propagovať, dodržiavať a brániť **medzinárodné právo** vrátane medzinárodného humanitárneho práva a medzinárodného práva v oblasti ľudských práv, ktoré je kľúčom k zachovaniu mieru a bezpečnosti, a zároveň budeme naďalej zdôrazňovať potrebu vyvodzovať zodpovednosť za porušovanie medzinárodného práva. Univerzálne zásady zakotvené v Charte OSN, vrátane zásad zvrchovanej rovnosti a územnej celistvosti, politickej nezávislosti a sebaurčenia, nemôžu byť predmetom vyjednávania, nemožno ich porušovať a mali by sa vykonávať dôsledne. Naďalej budeme prispievať k rozvoju medzinárodného práva a k jeho účinnému vykonávaniu.

14. EÚ opätovne potvrdzuje svoj neochvejný záväzok voči **všeobecnému** dodržiavaniu, ochrane a napĺňaniu **ľudských práv, demokracie a zásad právneho štátu**. Ľudské práva sú všeobecné, nedeliteľné, vzájomne závislé a vzájomne prepojené, či už ide o občianske, kultúrne, hospodárske, politické alebo sociálne práva. Mier a prosperita, ako aj plnenie cieľov udržateľného rozvoja idú okrem toho ruka v ruke s dodržiavaním zásad právneho štátu, demokracie a všetkých ľudských práv. EÚ bude vo svojej činnosti a vo svojich príspevkoch a pozíciách vychádzať zo **záverov Rady o prioritách EÚ na fórach OSN pre ľudské práva v roku 2026**. EÚ pripomína, že je zásadne, vo všetkých prípadoch a za všetkých okolností proti trestu smrti a dôrazne podporuje príslušné rezolúcie OSN. EÚ bude podporovať **agendu v oblasti rovnosti** a zdôrazňovať význam nediskriminácie na všetkých multilaterálnych fórach, a to aj pokiaľ ide o rodovú rovnosť, presadzovanie a plné uplatňovanie všetkých ľudských práv zo strany žien a dievčat, ako aj posilnenie ich postavenia a ich plné, rovnoprávne a zmysluplné zapojenie do všetkých oblastí, okrem iného aj na vedúcich pozíciách, v súlade so svojimi medzinárodnými záväzkami. EÚ opätovne potvrdí svoj pevný záväzok rešpektovať, chrániť a napĺňať všetky ľudské práva LGBTI osôb v plnej miere a na základe rovnosti. EÚ bude naďalej ostražitá, pokiaľ ide o pokusy o odstránenie, zmenu alebo nesprávny výklad jazyka týkajúceho sa rodovej rovnosti, plného požívania ľudských práv žien a dievčat a posilnenia ich postavenia a diskriminácie na základe sexuálnej orientácie a rodovej identity. EÚ bude naďalej presadzovať práva dieťaťa, pričom prioritou bude ochrana detí pred všetkými formami násillia, a to aj v digitálnom priestore, a podpora všeobecného prístupu ku kvalitnému, inkluzívnemu a bezpečnému vzdelávaniu, znižovanie chudoby detí a nerovností medzi nimi. Tiež sa bude naďalej usilovať posilniť ochranu a uplatňovanie ľudských práv starších osôb, ako i zlepšovať ich životné podmienky. EÚ podporuje ambiciózný a transformačný prístup k riešeniu základných príčin a rizikových faktorov rodovej nerovnosti, diskriminácie a všetkých foriem sexuálneho a rodovo motivovaného násillia, ako aj rodovo motivovaného násillia podporovaného technológiami. EÚ opätovne potvrdzuje, že je odhodlaná bojovať proti rasizmu, rasovej diskriminácii, xenofóbii a súvisiacej neznášanlivosti na celom svete.

15. EÚ je naďalej odhodlaná presadzovať, chrániť a uplatňovať všetky ľudské práva, plne a účinne vykonávať Pekinskú akčnú platformu a akčný program Medzinárodnej konferencie o populácii a rozvoji (ICPD) a uplatňovať výsledky konferencií venovaných ich preskúmaniu a v tejto súvislosti sa mieni naďalej angažovať v otázke sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv. Vzhľadom na uvedené EÚ potvrdzuje svoje odhodlanie presadzovať, chrániť a uplatňovať právo každého jednotlivca na plnú kontrolu nad otázkami súvisiacimi s jeho sexualitou a sexuálnym a reprodukčným zdravím a na slobodné a zodpovedné rozhodovanie sa v týchto otázkach bez diskriminácie, nátlaku a násilia. EÚ zároveň zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť všeobecný prístup ku kvalitným a cenovo dostupným vyčerpávajúcim informáciám o sexuálnom a reprodukčnom zdraví a vzdelávaní v tejto oblasti vrátane komplexnej sexuálnej výchovy a zdravotnej starostlivosti.
16. EÚ naďalej neochvejne podporuje robustný a účinný **systém OSN v oblasti ľudských práv** vrátane významnej práce a činnosti vysokého komisára OSN pre ľudské práva (OHCHR), zmluvných orgánov a UNESCO vo všetkých tematických otázkach a otázkach špecifických pre jednotlivé krajiny, pokiaľ ide okrem iného o ochranu slobody prejavu, čo zahŕňa nezávislosť médií, prístup k informáciám a bezpečnosť novinárov a pracovníkov médií. EÚ zdôrazňuje, že vo všetkých pilieroch, programoch a štruktúrach OSN je dôležité systematicky uplatňovať hľadisko ľudských práv. V tejto súvislosti EÚ podporuje nedávno zriadenú **skupinu** generálneho tajomníka **pre ľudské práva**, ktorá podporuje celosystémovú koordináciu a zabezpečuje dôkladnú integráciu ľudských práv do všetkých politík a činností OSN.
17. EÚ bude naďalej venovať osobitnú pozornosť primeranému, predvídateľnému, zvýšenému a udržateľnému financovaniu **piliera ľudských práv**, keďže tento pilier je už v súčasnosti štrukturálne podfinancovaný a obzvlášť ho zasiahla kríza likvidity. EÚ zdôrazňuje, že je dôležité zachovať **silný a nezávislý systém tematických mandátov, ako aj mandátov pre jednotlivé krajiny**. Prebiehajúci proces reforiem je príležitosťou posilniť zameranie, účinnosť a vplyv mandátov v oblasti ľudských práv a zmluvných orgánov, ako aj znížiť ich prekryvanie.

18. EÚ je naďalej odhodlaná ukončiť beztretnosť a zabezpečiť **vyvodzovanie zodpovednosti** za všetky porušenia medzinárodného práva. V tejto súvislosti EÚ opätovne potvrdzuje svoju podporu **medzinárodnému justičnému systému**, najmä Medzinárodnému súdnemu dvoru (MSD), ktorý si v roku 2026 pripomína 80. výročie svojho vzniku, pričom pripomína, že uznesenia a rozsudky Medzinárodného súdneho dvora sú pre strany sporu záväzné. EÚ tiež opätovne potvrdzuje svoju neochvejnú podporu Medzinárodnému trestnému súdu (MTS). EÚ v reakcii na útoky a vonkajší tlak na Medzinárodný trestný súd opätovne potvrdzuje, že je pevne odhodlaná dodržiavať Rímsky štatút a zachovať nezávislosť a integritu uvedeného súdu. EÚ bude naďalej odsudzovať útoky alebo hrozby voči Medzinárodnému trestnému súdu, ako aj voleným úradníkom, personálu a osobám spolupracujúcim so súdom vrátane zástupcov občianskej spoločnosti. EÚ bude žiadať zrušenie všetkých sankcií voči voleným predstaviteľom Medzinárodného trestného súdu.
19. EÚ pripomína svoje pevné odhodlanie podporovať úlohu OSN pri koordinácii medzinárodnej **humanitárnej** reakcie na núdzové situácie podľa rezolúcie Valného zhromaždenia OSN č. 46/182 z roku 1991, ako aj prepojenie medzi humanitárnou oblasťou, rozvojom a mierom. EÚ a jej členské štáty, ktoré sú spoločne **najväčším darcom humanitárnej pomoci** a v roku 2025 poskytnú 40 % svetovej humanitárnej pomoci, sa budú aj naďalej odhodlane usilovať o finančnú stabilitu OSN, ako aj o účinné, efektívne a zásadové poskytovanie humanitárnej pomoci najzraniteľnejším osobám.

II. Prostredníctvom partnerstiev a koalícií napredovať v reformách, ktorých výsledkom bude účinná, nákladovo efektívna a pohotová OSN vo všetkých jej troch pilieroch.

20. EÚ bude naďalej spolupracovať s partnermi pri presadzovaní **komplexných reforiem celého systému OSN**, v rámci ktorého sa bude ako súčasť iniciatívy OSN80 a po jej naplnení, ako aj v súlade s ambíciami dohodnutými v Pakte pre budúcnosť, usilovať posilniť súlad a komplementarita medzi jednotlivými procesmi systému OSN. EÚ víta prijatie rezolúcie A/RES/80/251 o vytváraní, vykonávaní a preskúmaní mandátov v záujme efektívnej a účinnej OSN a je odhodlaná vykonávať ju. EÚ naďalej podporuje už dohodnuté reformy, ktoré by sa mali v plnej miere vykonať. Na základe týchto krokov by mala vzniknúť zásadová, účinnejšia, nákladovo efektívnejšia a pohotovejšia OSN, ktorá dokáže efektívne pôsobiť v rámci troch prepojených pilierov: mier a bezpečnosť, ľudské práva a udržateľný rozvoj. EÚ preto budúceho generálneho tajomníka OSN vyzve, aby sa aktívne podieľal na pokračovaní a napredovaní v reformnom procese, aby postupoval ambiciózne a systémovo a aby ku všetkým trom pilierom pristupoval rovnako odhodlane. EÚ sa prioritne zameria na iniciatívy, ktoré budú mať hmatateľný vplyv v praxi a zároveň pomôžu zachovať normatívne a operačné kapacity systému OSN, vrátane iniciatív v oblasti rodovej rovnosti.
21. V súlade s naším záväzkom vykonávať Pakt pre budúcnosť podporuje EÚ **komplexnú reformu Bezpečnostnej rady OSN (BR OSN)**, ktorou sa má zlepšiť jej účinnosť, inkluzívnosť, transparentnosť, demokratický charakter a vyvodzovanie zodpovednosti, a dosiahnuť, že bude lepšie odrážať súčasnú realitu vďaka posilnenému hlasu nedostatočne zastúpených regiónov. EÚ podporuje francúzsko-mexickú iniciatívu zameranú na obmedzenie používania veta v prípadoch masových zverstiev, ako aj kódex správania skupiny pre otázky zodpovednosti, súdržnosti a transparentnosti týkajúci sa opatrení Bezpečnostnej rady proti genocíde, zločinom proti ľudskosti a rozsiahlym vojnovým zločinom. Okrem toho EÚ podporuje aj plné uplatňovanie článku 27.3 Charty OSN.

22. EÚ naďalej podporuje iniciatívu **humanitárny reset**, ktorá sa posilní prostredníctvom iniciatívy OSN80 a pod vedením Úradu pre koordináciu humanitárnych záležitostí (OCHA), pričom sa zameria na vývoj a realizáciu udržateľnej, holistickej a inkluzívnej vízie humanitárneho ekosystému, ktorý je vedený na miestnej úrovni, chránený na medzinárodnej úrovni a podporovaný na globálnej úrovni a ktorý využíva jedinečné hodnoty, špecializované mandáty a povinnosti subjektov OSN, Medzinárodného hnutia Červeného kríža a Červeného polmesiaca, ako aj miestnych a medzinárodných mimovládnych organizácií.
23. EÚ naďalej podporuje proces **reformy rozvojového systému OSN**, ktorý sa má posilniť prostredníctvom iniciatívy OSN80 zameranej na účinnejšie a efektívnejšie poskytovanie služieb na úrovni jednotlivých krajín. EÚ nabáda na ďalšiu konsolidáciu a racionalizáciu štruktúr pri súčasnom zachovaní mimoriadne dôležitých mandátov, najmä mandátov týkajúcich sa rodovej rovnosti a posilnenia postavenia žien.
24. Kľúčovým prvkom reformy je silnejší, účinný a posilnený **systém miestnych koordinátorov**, ktorý prispeje k ucelenejšej a účinnejšej spolupráci medzi EÚ a OSN na úrovni krajín. Aby mohli naplno využiť svoj potenciál a dosiahnuť výsledky, miestni koordinátori potrebujú od členských štátov OSN dôraznejšiu politickú podporu. Vzhľadom na časté zdvojovanie a ztrojovanie funkcií je pre efektívnosť a realizáciu reformy „OSN ako jeden celok“ (*UN as one*), najmä v konfliktných a nestabilných prostrediach, zásadne dôležité zabezpečiť nezávislosť, neutralitu a neustrannosť humanitárnych koordinátorov a podporiť súlad medzi iniciatívou OSN80, humanitárnym resetom a reformou rozvojového systému OSN. Spolu s partnerskými krajinami a inými darcami sa budeme usilovať, aby prístup „OSN ako jeden celok“ prijali všetky zainteresované strany na úrovni krajín v čo najväčšom rozsahu.
25. EÚ je naďalej odhodlaná posilňovať **medzinárodnú finančnú architektúru**, a to aj v súlade so záverečným dokumentom štvrtej Medzinárodnej konferencie o financovaní rozvoja („Compromiso de Sevilla“).

26. **Kľúčovou** úlohou zostáva aj ďalej posilňovať partnerstvo s OSN a **zachovať humanitárnu činnosť založenú na zásadách a potrebách a zameranú na ľudí**. EÚ podporuje opatrenia navrhované v Novom humanitárnom pakte OSN v rámci iniciatívy OSN80 a nabáda OSN, aby urýchlene pokročila v ich vykonávaní. Tiež chceme zdôrazniť význam prepojenia medzi humanitárnou oblasťou, rozvojom a mierom. Okrem toho vítame záväzok OSN v oblasti integrácie globálnych dodávateľských reťazcov, ako aj snahy stimulovať kolektívne úsilie v oblasti dát prostredníctvom humanitárnej spolupráce „Humanitarian Data Collaborative“.

27. EÚ bude naďalej aktívne podporovať, presadzovať a posilňovať rozmanitú a nezávislú **občiansku spoločnosť**, pričom bude presadzovať jej zmysluplné zapojenie do multilaterálnych procesov. EÚ vyzýva, aby sa v celom systéme OSN posilnili snahy o rešpektovanie, ochranu a podporu občianskeho priestoru, predchádzanie a riešenie zastrasovania a represíí voči jednotlivcom a skupinám spolupracujúcim s OSN, ako aj snahy o vyvodenie zodpovednosti a účinnú ochranu obetí a preživších. Je nutné zabezpečiť ich prístup na multilaterálne fóra.

III. Posilniť mierovú a bezpečnostnú architektúru OSN založenú na predchádzaní konfliktom a udržiavaní mieru.

28. Vo svete, v ktorom sa čoraz častejšie vyskytujú rôznorodé hrozby voči medzinárodnému mieru a bezpečnosti, v ktorom dochádza k porušovaniu Charty OSN a medzinárodného práva vrátane aktov agresie a porušovaniu územnej celistvosti a zvrchovanosti štátov, je EÚ naďalej odhodlaná **predchádzať konfliktom a chrániť a obnovovať spravodlivý a trvalý mier a stabilitu na základe medzinárodného práva**.

29. EÚ naďalej odsudzuje neodôvodnenú a nezákonnú komplexnú útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine a jeho útoky na civilné obyvateľstvo a kritickú infraštruktúru, pričom uznáva prirodzené právo Ukrajiny na sebaobranu v súlade s článkom 51 Charty OSN. EÚ ďalej neochvejne **podporuje** zvrchovanosť, nezávislosť a územnú celistvosť **Ukrajiny** v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc a bude Ukrajinu podporovať tak dlho, ako to bude potrebné, a to aj pri jej obnove a rekonštrukcii, a zároveň sa bude usilovať o plné vyvodenie zodpovednosti za medzinárodné zločiny a porušovanie ľudských práv vyplývajúce z útočnej vojny Ruska, okrem iného aj na Osobitnom tribunáli pre zločin agresie voči Ukrajine a v Medzinárodnej nárokovej komisii pre Ukrajinu. EÚ v súlade s rezolúciami VZ OSN podporuje úsilie smerujúce k nastoleniu plného, okamžitého a bezpodmienečného prímeria a komplexného, spravodlivého a trvalého mieru v súlade s Chartou OSN a medzinárodným právom, víta prebiehajúce diplomatické úsilie o ukončenie vojny a naďalej podporuje Ukrajinu v rokovaníach a snahách o zabezpečenie návratu nezákonne deportovaných a násilne presunutých ukrajinských detí.
30. EÚ víta memorandum o porozumení a následné rokovania medzi USA a Iránom, ktoré sú príležitosťou dosiahnuť regionálnu stabilitu. Poukazujeme na význam vyrokovaného dlhodobého riešenia všetkých otvorených otázok v súlade s medzinárodným právom vrátane Charty OSN a medzinárodného humanitárneho práva a práva v oblasti ľudských práv. EÚ bude v úzkej koordinácii s partnermi pokračovať v diplomatickom úsilí a je pripravená podporovať vykonávanie dohody. Irán nesmie nikdy mať možnosť získať jadrovú zbraň a musí opäť v plnej miere spolupracovať s Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu. EÚ takisto vyzýva na rešpektovanie slobody plavby a námornej bezpečnosti v súlade s medzinárodným právom a Dohovorom Organizácie Spojených národov o morskom práve. EÚ opakuje, že jedinou cestou k trvalému mieru a stabilite na Blízkom východe je diplomacia.

31. Vážne obavy vyvoláva situácia v **Gaze a Predjordánsku vrátane východného Jeruzalema**.

EÚ opätovne potvrdzuje svoj záväzok dodržiavať medzinárodné právo vrátane medzinárodného humanitárneho práva a medzinárodného práva v oblasti ľudských práv, vykonávať rezolúciu BR OSN č. 2803 a dosiahnuť komplexný, spravodlivý a trvalý mier vychádzajúci z vykonávania riešenia založeného na existencii dvoch štátov, v rámci ktorého budú Izrael a Palestína žiť vedľa seba v mieri v rámci bezpečných a uznaných hraníc. EÚ sa bude naďalej podieľať na vykonávaní komplexného plánu na ukončenie konfliktu v Gaze v súlade s rezolúciou BR OSN č. 2803 a vyzýva na trvalé odzbrojenie Hamasu a iných nešťátnych ozbrojených skupín, úplné stiahnutie izraelských síl z Gazy a nasadenie medzinárodných stabilizačných síl v súlade s rezolúciou BR OSN č. 2803. EÚ odsudzuje teroristické útoky na Izrael. Európska únia bude naďalej podporovať Palestínsku samosprávu, a to aj v súvislosti s jej prebiehajúcim programom reforiem, aby mohla bezpečne prevziať účinnú kontrolu nad Pásmom Gazy. EÚ naliehavo vyzýva Izrael, aby si plnil záväzky vyplývajúce z medzinárodného práva vrátane medzinárodného humanitárneho práva. EÚ naďalej žiada okamžitý a neobmedzený prístup humanitárnej pomoci do Gazy v plnom súlade s medzinárodným právom. Pripomína, že je potrebné v plnej miere vykonávať uznesenia Medzinárodného súdneho dvora, ktoré sú právne záväzné, a berie na vedomie jeho poradné stanoviská. EÚ vyjadruje obavy, pokiaľ ide o schválenie zákona o treste smrti v izraelskom parlamente a o jeho de facto diskriminačnú povahu, žiada jeho okamžité zrušenie a vyzýva na ukončenie krokov, ktoré podkopávajú životnosť dvojštátneho riešenia, ako je napríklad rozširovanie osád, násilie zo strany osadníkov a vyhrážky núteným vysídlením a anexiou. EÚ zdôrazňuje kľúčovú úlohu UNRWA v rámci humanitárnej reakcie a dôležitosť konštruktívnej spolupráce Izraela s OSN a jej agentúrami.

32. EÚ bude naďalej pozorne sledovať **konflikty a porušovanie ľudských práv na celom svete**, pričom bude zdôrazňovať dôležitosť mierového riešenia konfliktov, ochrany civilného obyvateľstva a najmä žien, detí, osôb so zdravotným postihnutím a osôb v zraniteľných situáciách, ako aj objektov nevyhnutných na prežitie civilného obyvateľstva, dodržiavania medzinárodného práva vrátane medzinárodného humanitárneho práva a medzinárodného práva v oblasti ľudských práv, úsilia o vyvodenie zodpovednosti a zachovania humanitárneho priestoru. EÚ bude naďalej podporovať predchádzanie konfliktom, budovanie mieru, stabilizáciu, budovanie štátu, prechod k demokracii a humanitárne úsilie, ako aj medzinárodné a regionálne iniciatívy pod vedením OSN zamerané na presadzovanie mieru, bezpečnosti a udržateľného rozvoja. Osobitnú pozornosť bude ďalej venovať situácii v krajinách ako Libanon, Sudán, Somálsko, Sýria, Líbya, Sahel, Konžská demokratická republika, Haiti, Afganistan a Mjanmarsko.
33. EÚ sa bude ďalej v plnej miere angažovať pri riešení globálnych výziev v oblasti mieru a bezpečnosti, pričom sa zameria na predchádzanie konfliktom, mediáciu, budovanie mieru, krízové riadenie a podporu multilateralizmu v súlade s Chartou OSN, a na tento účel bude naďalej spolupracovať s OSN v súlade so **strategickým partnerstvom EÚ – OSN pre mier a bezpečnosť, jeho spoločnými prioritami na roky 2025 – 2028** a s krokmi nedávno zriadeného strategického výboru EÚ – OSN.
34. Pripomíname povinnosti **Bezpečnostnej rady OSN, ktorá by mala zostať ústredným orgánom nevyhnutným pre globálnu mierovú a bezpečnostnú architektúru**. Hoci oceňujeme prácu VZ OSN v otázkach týkajúcich sa medzinárodného mieru a bezpečnosti, zdôrazňujeme, že je potrebné posilniť úlohu a zapojenie Valného zhromaždenia OSN ako fóra na predchádzanie konfliktom, politickú mobilizáciu a normotvorbu v tejto oblasti, a to okrem iného aj vďaka pravidelnejšej a štruktúrovanejšej interakcii s Bezpečnostnou radou a Komisiou pre budovanie mieru.

35. **Mierové operácie** OSN zostávajú zásadným multilaterálnym nástrojom na riešenie hrozieb voči medzinárodnému mieru a bezpečnosti. EÚ v kontexte preskúmania, ktoré uskutočňuje generálny tajomník OSN a ktoré sa týka budúcnosti všetkých foriem mierových operácií OSN, vyzýva na zachovanie úsilia v oblasti budovania a udržiavania mieru, ochranu životov a predchádzanie bezpečnostnému vákuu v zasiahnutých oblastiach, a to aj na základe dôraznejšej a zásadovej spolupráce s generálnym tajomníkom OSN prostredníctvom jeho tzv. dobrých služieb, s cieľom realizovať realistické a podmienkam v teréne prispôsobené mandáty. EÚ dôrazne odsudzuje útoky na príslušníkov mierových síl a na priestory a zariadenia mierových operácií OSN. Je potrebné garantovať bezpečnosť a ochranu príslušníkov mierových síl OSN a za útoky proti nim je nutné vyvodiť zodpovednosť.
36. EÚ zdôrazňuje, že je nadmieru dôležité, aby **mierové operácie OSN** požívali trvalú politickú podporu a disponovali primeraným, trvalým a predvídateľným financovaním pochádzajúcim okrem iného aj z plnej a včasnej úhrady finančných príspevkov a z posilnenej regionálnej angažovanosti. V tejto súvislosti EÚ opätovne zdôrazňuje, že podporuje vykonávanie rezolúcie BR OSN č. 2719. EÚ podporuje misie s mandátom BR OSN a zaväzuje sa k účinnej spolupráci medzi operáciami EÚ a OSN na podporu mierového úsilia, zabezpečenie úplného dodržiavania ľudských práv a vytváranie synergií. V tomto duchu by si všetky štáty mali riadne vyrovnať vlastné finančné povinnosti.

37. EÚ je odhodlaná spolupracovať s OSN na **budovaní a udržiavaní mieru**, a to aj prostredníctvom strategického dialógu medzi EÚ a OSN o predchádzaní konfliktom a sprostredkovaní mieru a prostredníctvom aktívneho zapojenia do realizácie výstupov dvoch identických rezolúcií v rámci preskúmania štruktúry OSN pre budovanie mieru (PBAR) z roku 2025. Podporuje snahy o rozvoj prístupu k **predchádzaniu konfliktom**, ktorý je riadený zdola nahor na národnej úrovni, ako sa uvádza v národných stratégiách predchádzania konfliktom. Podporuje posilnenie úlohy a pracovných metód **Komisie OSN pre budovanie mieru**, ako aj jej poradnej, zvolávacej a preklenovacej úlohy v systéme OSN, vykonávanie jej stratégie pre rodovú rovnosť a strategického akčného plánu pre mládež a budovanie mieru a primerané, predvídateľné a udržateľné financovanie **Fondu OSN na budovanie mieru**. EÚ uznáva, že účinná, zodpovedná a inkluzívna reforma a správa bezpečnostného sektora zohrávajú významnú úlohu. EÚ opätovne zdôrazňuje, že v súčasnom geopolitickom kontexte a meniacom sa bezpečnostnom prostredí je osobitne dôležité v plnej miere vykonávať záväzky **programu zameraného na ženy, mier a bezpečnosť**, a to aj v oblasti sexuálneho násillia súvisiaceho s konfliktmi. Opätovne vyzýva na posilnenie plnej, rovnocennej a zmysluplnej účasti a vedúceho postavenia žien a dievčat pri predchádzaní konfliktom a ich riešení v rámci celého cyklu konfliktu.
38. EÚ bude s OSN spolupracovať na začleňovaní rizík v oblasti klimateckej bezpečnosti do príslušných politik a opatrení a zdôrazňuje, že je nutné zaoberať sa **prepojeniami medzi klímou, mierom a bezpečnosťou**. Takisto bude propagovať vykonávanie **programu v oblasti mládeže, mieru a bezpečnosti** a **programu zameraného na deti v ozbrojených konfliktoch**.

39. Nadďalej je nevyhnutné zachovať **humanitárny** priestor, umožniť a uľahčiť rýchly, neobmedzený, bezpečný a konzistentný prístup humanitárnej pomoci k ľuďom v núdzi (aj prostredníctvom účinnejšej humanitárnej diplomacie) a zaručiť ochranu humanitárneho personálu. EÚ zdôrazňuje, že vo všetkých konfliktoch je potrebné dodržiavať medzinárodné humanitárne právo a zabezpečiť ochranu civilného obyvateľstva. EÚ bude ďalej využívať humanitárne, politické, ekonomické, bezpečnostné či diplomatické nástroje v snahe posilňovať účinnosť svojej humanitárnej diplomacie a zároveň bude presadzovať dodržiavanie humanitárnych zásad, ako je nestrannosť, nezávislosť a ľudskosť, ako aj medzinárodného humanitárneho práva a medzinárodného práva v oblasti ľudských práv. EÚ víta globálnu iniciatívu Medzinárodného výboru Červeného kríža zameranú na mobilizáciu politického záväzku dodržiavať medzinárodné humanitárne právo a nabáda všetky členské štáty, aby sa do tejto iniciatívy zapojili a aktívne sa na nej podieľali tak, aby jej výsledky získali širokú politickú podporu.
40. EÚ potvrdzuje svoj neochvejný záväzok voči medzinárodnému právu vrátane morského práva a **slobody plavby** a podporuje ich prostredníctvom rôznych nástrojov na posilnenie námornej bezpečnosti, ako sú jej misie a operácie SBOP vrátane **operácií ASPIDES, ATALANTA a IRINI**. Dohovor OSN o morskom práve (UNCLOS) je stále základným kameňom právneho poriadku, ktorým sa riadia oceány a moria.
41. Vzhľadom na rozšírené bezpečnostné hrozby EÚ podporuje medzinárodnú spoluprácu pri účinnom riešení **nadnárodnej organizovanej trestnej činnosti** vo všetkých jej formách vrátane obchodovania s drogami, korupcie, obchodovania s ľuďmi, prevádzachstva a nedovoleného obchodovania so strelnými zbraňami, trestných činov ovplyvňujúcich životné prostredie, ako aj terorizmu a násilného extrémizmu, pričom dôraz kladie na práva obetí.

42. V reakcii na čoraz rozmanitejšie bezpečnostné hrozby sa bude EÚ venovať potláčaniu ďalších hrozieb súvisiacich s **hybridnými činnosťami, kybernetickými útokmi a novými a vznikajúcimi technológiami**, pričom súčasťou tejto snahy bude aj spolupráca s OSN na posilňovaní odolnosti voči dezinformáciám a presadzovaní dodržiavania zásad právneho štátu a medzinárodného práva vrátane medzinárodného práva v oblasti ľudských práv. **Integrita informácií je globálnym verejným statkom**, ktorý treba chrániť. Na jej zachovanie prostredníctvom inkluzívnej globálnej digitálnej správy za účasti viacerých zainteresovaných strán, ktorou sa podporuje sloboda prejavu a právo na prístup k relevantným, spoľahlivým a presným informáciám, je potrebná globálna reakcia, ktorej súčasťou budú aj snahy o potláčanie zahraničnej manipulácii s informáciami a zahraničného zasahovania. EÚ sa naďalej bude konštruktívne, otvorene a inkluzívne zapájať do činnosti multilaterálnych rámcov vrátane Globálneho mechanizmu OSN pre bezpečnosť IKT, v snahe dosiahnuť pokrok v oblasti zodpovedného správania štátov v kybernetickom priestore a zvýšiť medzinárodnú bezpečnosť.
43. EÚ je v plnej miere odhodlaná brániť a posilňovať globálnu štruktúru v oblasti nešírenia, odzbrojenia a kontroly zbraní, ktorej jadrom je OSN. Ďalej bude preto posilňovať spoluprácu s OSN v snahe znížiť ľudské náklady súvisiace so zbraňami a muníciou. EÚ je naďalej odhodlaná presadzovať všeobecné uplatňovanie a úplné vykonávanie Zmluvy o nešírení jadrových zbraní, ktorá je základným kameňom globálnej architektúry nešírenia zbraní, východiskovým prvkom úsilia o jadrové odzbrojenie a dôležitou súčasťou rozvoja využívania jadrovej energie na mierové účely. Naďalej žiada, aby nadobudla platnosť Zmluva o všeobecnom zákaze jadrových skúšok (CTBT) a aby sa okamžite začali a promptne uzavreli rokovania o Zmluve o zákaze výroby štiepneho materiálu (FMCT). EÚ podporuje prácu Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu (MAAE), ktorá zostáva základným podporným pilierom celosvetového úsilia o nešírenie. EÚ bude **reagovať na pretrvávajúce hrozby šírenia** zbraní hromadného ničenia a ich nosičov a zostáva znepokojená rozširujúcimi sa arzenálmi jadrových zbraní a ich nosičov, najmä v Rusku a Číne, ako aj vývojom nových zbraňových systémov a jadrovými vyhrážkami zo strany Ruska. EÚ bude tiež naďalej podporovať a posilňovať multilaterálne nástroje zamerané proti vývoju, výrobe, získavaniu, hromadeniu, transferu či používaniu chemických a biologických zbraní.

44. EÚ podporuje transparentnosť, opatrenia na budovanie dôvery a účinné kontroly na účely boja proti nedovoleným transferom a destabilizujúcemu hromadeniu konvenčných zbraní s dôrazom na predchádzanie odkláňaniu ručných a ľahkých zbraní, pričom podporuje vykonávanie akčných plánov v rámci Dohovoru o kazetovej munícii a Dohovoru o zákaze protipechotných mín zo strany zmluvných strán. EÚ sa zasadzuje za modernizáciu a posilnenie mechanizmu OSN v oblasti odzbrojenia vrátane revitalizácie Komisie OSN pre odzbrojenie a Konferencie o odzbrojení, aby bolo možné riešiť aktuálne hrozby. Pred konferenciou o preskúmaní dohovoru o používaní určitých konvenčných zbraní, ktorá sa uskutoční v novembri 2026, sa EÚ bude usilovať o začatie rokovaní o nástroji v oblasti smrtiacich autonómnych zbraňových systémov bez toho, aby tým bola dotknutá jeho povaha či iné prípadné opatrenia v rámci uvedeného dohovoru. EÚ sa tiež bude zaoberať otázkou zodpovedného využívania umelej inteligencie vo vojenskej oblasti a navrhne opatrenia na budovanie dôvery v tejto oblasti.
45. EÚ a jej členské štáty sa usilujú o zachovanie bezpečného, chráneného, stabilného a udržateľného vesmírneho prostredia. EÚ a jej členské štáty podporujú všeobecné uplatňovanie a úplné dodržiavanie Zmluvy o kozmickom priestore z roku 1967 a zasadzujú sa za mierové využívanie **vesmíru na spravodlivom a vzájomne prijateľnom základe pre všetkých a pre súčasné aj budúce generácie**. EÚ a jej členské štáty sú naďalej odhodlané predchádzať všetkým aspektom pretekov v zbrojení vo vesmíre. EÚ podporuje usporiadanie štvrtej konferencie OSN o výskume a mierovom využívaní vesmíru (UNISPACE IV) vo Viedni v roku 2027.

IV. Presadzovať prosperitu a udržateľný rozvoj do roku 2030 a po ňom.

46. EÚ a jej členské štáty plne podporujú **zrýchlené plnenie Agendy 2030** a cieľov udržateľného rozvoja ako celku do roku 2030 aj po ňom, ktoré prebehne komplexným a inkluzívnym spôsobom a v súlade s Paktom pre budúcnosť. Pre odstránenie medzery vo financovaní cieľov udržateľného rozvoja je nevyhnutné vykonávanie Sevillského záväzku z roku 2025 prijatého na štvrtej Medzinárodnej konferencii o financovaní rozvoja v júni 2025 na základe akčného programu z Addis Abeby z roku 2015. EÚ uznáva univerzálnu, celistvú a nedeliteľnú povahu cieľov udržateľného rozvoja, ako aj význam ich lokalizácie. EÚ si je vedomá, že je dôležité riešiť viacrozmerné zraniteľnosti a nerovnosti a je pripravená zväziť doplnkové metódy merania pokroku nad rámec hrubého domáceho produktu, ktoré by sa použili popri existujúcich politikách a postupoch. EÚ bude vo vzťahu k udržateľnému rozvoju naďalej uplatňovať prístup založený na ľudských právach vrátane transformačných prístupov na riešenie základných príčin chudoby a nerovností a opakuje, že základnou zásadou Agendy 2030 je nediskriminácia, inkluzívnosť a plné uplatňovanie všetkých ľudských práv v súlade so záväzkom na nikoho nezabudnúť. EÚ bude naďalej podporovať rodovo responzívne a inkluzívne prístupy k financovaniu. Vo svojej spolupráci EÚ zdôrazňuje inkluzívne modely rozvoja, ktoré posilňujú postavenie miestnych komunít a zabezpečujú spravodlivé rozdelenie prínosov rastu. EÚ bude propagovať naratív, ktorým sa zdôrazňujú prepojenia medzi humanitárnou, mierovou a rozvojovou činnosťou, ako aj úsilím v oblasti ľudských práv a mala by vystupovať proti izolovaným prístupom k rozvoju.
47. EÚ a jej členské štáty ako najväčší poskytovateľ **oficiálnej rozvojovej pomoci** na svete, ktorého globálny podiel sa v roku 2025 zvýšil na takmer 50 % celkovej uvedenej pomoci, zdôrazňujú svoj kľúčový príspevok k financovaniu vykonávania Agendy 2030.

48. EÚ a jej členské štáty volajú po vytvorení inovatívnych mechanizmov, ktoré pomôžu preklenúť celosvetový nedostatok investícií a urýchliť financovanie Agendy 2030. Medzi uvedené mechanizmy patria verejno-súkromné partnerstvá a úzka spolupráca so súkromným sektorom, ktorými sa podporí plnenie cieľov udržateľného rozvoja, v súlade s cieľom stratégie Global Gateway stimulovať investície súkromného sektora a podporovať rovnocenné a vzájomne prospešné partnerstvá, najmä s medzinárodnými finančnými inštitúciami a multilaterálnymi rozvojovými bankami. EÚ prispieva k podpore udržateľného rozvoja iniciatívami ako je **Global Gateway**; vďaka nej tiež EÚ dokáže koherentnejšie reagovať na globálne výzvy prostredníctvom transformačných investícií do udržateľnej, odolnej a kvalitnej infraštruktúry realizovaných v rámci prístupu Tímu Európa a v súlade so spoločnými záujmami EÚ a partnerských krajín. Cieľom stratégie Global Gateway je vybudovať inteligentné, čisté a bezpečné prepojenia v digitálnom, klimatickom, energetickom a dopravnom sektore a posilniť systémy zdravotníctva, vzdelávania a výskumu na celom svete prostredníctvom komplexného 360-stupňového prístupu založeného na spoločných prioritách. Snahy o mobilizáciu súkromných investícií by mali zodpovedať vnútroštátne určeným prioritám udržateľného rozvoja a mali by prispievať k znižovaniu nerovností a posilňovaniu sociálnej súdržnosti.
49. EÚ je odhodlaná prostredníctvom posilnených partnerstiev prispieť k úplnému, včasnému a účinnému vykonávaniu programu z Antiguy a Barbudy pre malé ostrovné rozvojové štáty (ABAS), ako aj akčného programu z Awazy pre vnútrozemské rozvojové krajiny a vyzýva, aby sa vykonávanie uvedených programov zaradilo do strategických a pracovných plánov rôznych útvarov OSN v súlade s ich mandátmi. EÚ sa aktívne zapojí do procesu strednodobého preskúmania akčného programu z Dauhy pre najmenej rozvinuté krajiny na desaťročie 2022 – 2031.

50. EÚ je pevne odhodlaná **globálne** presadzovať univerzálnu, prístupnú, inkluzívnu a zmysluplnú **digitálnu transformáciu** ukotvenú v prístupe zameranom na človeka a založenom na ľudských právach a zabezpečí včasné a ambiciózne vykonávanie globálneho digitálneho paktu OSN aj výsledného dokumentu preskúmania WSIS+ 20, pričom sa bude usilovať preklenúť všetky digitálne rozdiely prostredníctvom účinného multilaterálneho systému. Neochvejne podporujeme nezávislý medzinárodný vedecký panel pre umelú inteligenciu a globálny dialóg o riadení umelej inteligencie, keďže môžu uľahčiť napredovanie rozsiahlych globálnych diskusií medzi viacerými zainteresovanými stranami o umelej inteligencii a jej riadení. Pre dosiahnutie maximálneho vplyvu je nevyhnutné zaručiť nezávislosť uvedeného panelu, ako aj mnohostrannú povahu globálneho dialógu o riadení umelej inteligencie.
51. Kľúčovou zostáva podpora **globálnej potravinovej a výživovej bezpečnosti** prostredníctvom udržateľných a odolných potravinových systémov, ktorými sa zabezpečia výživné a cenovo dostupné potraviny pre všetkých. Globálny potravinový systém čelí značným výzvam vrátane konfliktov, zmeny klímy, straty biodiverzity a zhoršovania životného prostredia. EÚ podporuje viacodvetvovú stratégiu, na ktorej sa podieľa viacero zainteresovaných strán a v ktorej sa uplatňuje integrovaný a koherentný prístup založený na intenzívnej spolupráci s partnermi na otvorenom, predvídateľnom, transparentnom a spravodlivom obchode v súlade s pravidlami WTO a s prístupom uplatňujúcim prepojenie medzi humanitárnou oblasťou, rozvojom a mierom v oblasti prevencie a reakcie. EÚ a jej členské štáty opätovne vyjadrujú dôraznú podporu činnosti Európskej hospodárskej komisie OSN (EHK OSN) pri propagácii regionálnej spolupráce, udržateľného rozvoja a hospodárskej integrácie založenej na pravidlách, a to aj prostredníctvom jej právnych nástrojov a noriem.

52. EÚ zostáva spoľahlivým, predvídateľným a angažovaným partnerom v oblasti **globálneho zdravia** a spolupracuje s ostatnými aktérmi na národnej, regionálnej a multilaterálnej úrovni pri posilňovaní kolektívnej odolnosti v oblasti zdravia a zlepšovaní všeobecne dostupnej zdravotnej starostlivosti s cieľom dosiahnuť spravodlivý prístup k základným zdravotníckym službám. Na základe svojich skúseností s posilňovaním systémov zdravotnej starostlivosti a krízovou koordináciou EÚ podporuje prechod na suverenitu v oblasti zdravia s dôraznejším zapojením jednotlivých krajín, lepšími kapacitami v oblasti prevencie, pripravenosti a reakcie a prepojenejšími a koordinovanejšími regionálnymi a globálnymi zdravotnými sieťami, pričom WHO by mala byť jadrom tohto systému a malo by sa predchádzať duplicita a fragmentácii. EÚ podporuje proces reformy globálnej zdravotnej architektúry pod vedením WHO a súčasne sa ďalej zameria na to, aby sa do ďalšieho Svetového zdravotníckeho zhromaždenia finalizovali rokovania o prílohe týkajúcej sa prístupu k patogénom a spoločného využívania výhod (PABS), čo umožní otvoriť pandemickú dohodu na podpis a ratifikáciu.
53. Pokiaľ ide o **sociálny rozvoj** a odstraňovanie chudoby, EÚ je odhodlaná vykonávať vyhlásenie z Dauhy prijaté na Svetovom sociálnom samite v novembri 2025. Toto politické vyhlásenie, ktoré sa opiera o záväzok zo Sevilly, môže byť základom obnovenej globálnej spoločenskej zmluvy založenej na solidarite, medzinárodnej spolupráci a ľudských a pracovných právach. EÚ podporuje Globálnu koalíciu pre sociálnu spravodlivosť v snahe realizovať účinné nadväzujúce opatrenia a spolupracovať so sociálnymi partnermi a občianskou spoločnosťou pri realizácii jej štyroch pilierov. EÚ opätovne poukazuje na význam inkluzívnych sociálnych politík, systémov univerzálnej sociálnej ochrany a investícií do sociálnej súdržnosti, ktoré sú základnými hnacími silami udržateľného rozvoja, odstraňovania chudoby a znižovania nerovnosti. V tejto súvislosti EÚ podporuje rozsiahlejšie investície do sociálnej ochrany a sociálnych služieb, ako aj snahy o postupné plnenie medzinárodne dohodnutých cieľov v oblasti sociálneho rozvoja.

54. **Trojitá planetárna kríza v podobe zmeny klímy**, straty biodiverzity a znečistenia je hrozbou pre celé ľudstvo a vyžaduje si globálne kroky. EÚ si naďalej rozhodne stojí za svojimi záväzkami voči mnohostranným environmentálnym dohodám vrátane Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy, Parížskej dohody, Dohovoru o biologickej diverzite, Globálneho rámca pre biodiverzitu z Kchun-mingu a Montrealu, cieľov udržateľného rozvoja, Agendy 2030 a Dohovoru OSN o boji proti dezertifikácii a vyzýva všetkých partnerov, aby sa zachovali rovnako. V tejto súvislosti bude EÚ naďalej podporovať všetky príslušné mimovládne zainteresované strany ako sú miestne komunity, ženy, pôvodné obyvateľstvo a obhajcovia environmentálnych ľudských práv a bude s nimi spolupracovať.
55. EÚ opätovne zdôrazňuje, že je dôležité, aby sme spoločne pochopili, že **klimatická zmena a degradácia životného prostredia** vrátane znečistenia a straty biodiverzity sú existenčnou hrozbou, ktorou sa zhoršuje bezpečnostná situácia, keďže vedie k zvýšenej nestabilite a konfliktom, podnecuje organizovanú trestnú činnosť vrátane trestných činov, ktoré majú negatívny dosah na životné prostredie, a zasahuje verejné zdravie, potravinovú bezpečnosť a bezpečnosť dostupnosti vody, najmä v prípade najzraniteľnejších osôb. Zásadný význam má aj naďalej riešenie prepojenia medzi bezpečnosťou a životným prostredím, klímou a vodou, ako aj prepojenia medzi oceánom, biodiverzitou a klímou. EÚ sa bude aktívne zapájať do diskusií o tom, ako presadzovať ľudské právo na čisté, zdravé a udržateľné životné prostredie. V súlade s rezolúciou VZ OSN č. 43/53 o ochrane globálnej klímy pre súčasné a budúce generácie ľudstva pripisuje EÚ veľký význam prvému vyhláseniu VZ OSN o zvýšení hladiny morí.

56. EÚ podčiarkuje, že je dôležité napredovať v globálnych opatreniach v oblasti klímy prostredníctvom účinného vykonávania **Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy (UNFCCC) a Parížskej dohody s cieľom priblížiť sa ku splneniu cieľa 1,5 stupňa**. V tejto súvislosti EÚ s obavami konštatuje, že mnohé zmluvné strany Parížskej dohody ešte nepredložili svoje nové vnútroštátne stanovené príspevky, a nabáda ich, aby to urýchlene urobili. Multilaterálny klimatický proces by mal odrážať názory a záujmy všetkých aktérov a zainteresovaných strán vrátane budúcich generácií a skupín, ktoré nepriaznivé účinky klimatických zmien zasahujú najviac. Pre prípravu dôveryhodných a účinných opatrení v oblasti klímy a pripravenosti je zásadne dôležitá vedecká integrita, transparentnosť a spoľahlivé údaje, pričom je potrebné sa vyhnúť akejkolvek politizácii klimatológie. EÚ je odhodlaná splniť dohodnutú ambíciu vyjadrenú vo výsledku prvého globálneho hodnotenia (GST). EÚ bude podporovať najmä plnenie globálnych cieľov, ktorými je do roku 2030 zastaviť a zvrátiť odlesňovanie a degradáciu lesov, strojnásobiť energiu z obnoviteľných zdrojov a zdvojnásobiť zlepšenie energetickej efektívnosti do roku 2030, urýchliť zavádzanie technológií s nulovými a nízkymi emisiami, ako aj odklon od fosílnych palív v energetických systémoch a dosiahnuť do roku 2050 uhlíkovú neutralitu. EÚ podporuje vypracovanie dôveryhodných a inkluzívnych plánov v oblasti lesov a prechodu od fosílnych palív v energetických systémoch v rámci konferencie COP 31. V tomto kontexte EÚ zdôrazňuje význam prechodu na čistú energiu, ako aj jej úlohu pri znižovaní vystavenia otrasom na trhu s energiou.

57. **Zmena klímy, strata biodiverzity a znečistenie**, ako aj degradácia pôdy, vody a oceánov sú navzájom prepojené. EÚ je odhodlaná riešiť ich v súlade s cieľmi udržateľného rozvoja a prístupom „jedno zdravie“. EÚ podporuje globálny rámec pre chemické látky a bude sa usilovať načas ukončiť rokovania o **medzinárodnom právne záväznom nástroji, ktorý povedie k ukončeniu znečisťovania plastmi a bude sa vzťahovať na celý životný cyklus plastov**. Rok po prijatí akčného plánu pre oceány z Nice zdôrazňuje EÚ dôležitosť posilnenia medzinárodnej **správy oceánov**, nabáda na ratifikáciu a účinné vykonávanie Dohody v rámci Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve o ochrane a udržateľnom využívaní morskej biodiverzity v oblastiach mimo vnútroštátnej právomoci (BBNJ).

58. Zásadný význam pre udržateľný rozvoj, uplatňovanie ľudských práv a mier a bezpečnosť **má odolnosť v oblasti vody a stabilný globálny kolobeh vody**. EÚ opätovne poznamenáva, že ľudské práva na bezpečnú pitnú vodu a na sanitáciu sú nevyhnutné pre ľudskú dôstojnosť, zdravie, udržateľný rozvoj a napĺňanie všetkých ľudských práv. EÚ bude naďalej zabezpečovať, aby sa voda, sanitácia a hygiena primerane riešili v rámci kľúčových multilaterálnych procesov a v príslušných dohodách.

EÚ sa zasadzuje za ambiciózne nadviazanie na konferenciu OSN o vode z roku 2023, ako aj za vykonávanie akčného programu v oblasti vody a stratégie OSN pre vodu a sanitáciu, pričom poukazuje na dôležitosť osobitnej vyslankyne OSN pre vodu pre urýchlenie pokroku v tejto oblasti.

EÚ takisto víta iniciatívu „Water Forward“ a pripravuje sa na inkluzívne a medzirezortné konferencie OSN o vode, ktoré sa uskutočnia sa v rokoch 2026, 2028 a v ďalších rokoch a ktoré budú zamerané na prijatie konkrétnych opatrení. EÚ vyzýva na posilnenie správy vodných zdrojov a na pravidelný medzivládny proces v rámci OSN venovaný problematike vody, pričom nabáda na vykonávanie celosystémovej stratégie OSN v oblasti vody a sanitácie, ako aj na zváženie toho, aby sa v kontexte iniciatívy OSN80 voda považovala za prierezovú otázku, a rovnako aj na posilnenie globálnej agendy v oblasti vody v období po roku 2030. EÚ podporuje pristúpenie ďalších štátov k Dohovoru o ochrane a využívaní hraničných vodných tokov a medzinárodných jazier (dohovor o vode).
